

Notitie

Referentienummer
SWNL-0181588

Kenmerk
334792

Betreft
Quick-scan Flora- en faunawet Solarpark, Vlissingen-Oost

1 Inleiding

Solarpark Zeeland is voornemens om een zonne-energiepark te realiseren aan de rand van het Sloegebied te Vlissingen. Om de realisatie mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Tot de Ruimtelijke Onderbouwing die hiervoor overlegd moet worden behoort een beoordeling van de mogelijke effecten die van het project kunnen uitgaan op conform de Flora- en faunawet beschermde natuurwaarden. In deze notitie, opgesteld als een quick-scan Flora- en faunawet, worden die mogelijk effecten getoetst aan de eisen van de wet. De notitie start met een korte projectbeschrijving, gevolgd door een overzicht van de actuele natuurwaarden van het plangebied. Het document sluit af met een beknopte effectbeoordeling en een conclusie. Meer informatie over het project is te vinden in de Ruimtelijke Onderbouwing (Adviesbureau Willie Fikken, in prep.)

2 Projectbeschrijving

2.1 Plangebied

Het plangebied maakt deel uit van de ruimtelijke begrenzing van het havengebied Vlissingen-Oost, in beheer bij Zeeland Seaports. De strook waarin het Solarpark wordt aangelegd is in gebruik als leidingstraat, de delen waarin het park wordt aangelegd bestaan geheel uit akkerland. Tussen de akkers en de Sloeweg ligt een bosstrook, langs de Akkerweg liggen twee bospercelen. Ter hoogte van de Scaldiahaven ligt een klein kreekrestant in de leidingstrook, in de vorm van een ruime plas met begeleidende rietkragen. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Overzicht plangebied

2.2 Constructie

Het zonnepark bestaat uit zonnepanelen die in rijen op een ondersteuningsconstructie worden geplaatst. De zonnepanelen krijgen hoofdzakelijk een oost-west-orientatie met een hellinghoek van circa 10°. Op vrijwel het gehele oppervlak van het plangebied worden panelen geplaatst. In totaal gaat het om een oppervlak van 43 hectare, verdeeld over drie op elkaar aansluitende deellocaties.

2.3 Uitvoering

De werkzaamheden beperken zich tot het oppervlak van de nu aanwezige akkergebieden. Voor zover nu bekend is het niet nodig om aanwezige bomen of bospercelen te verwijderen. Voor de aanleg van het park zullen wel enkele sloten worden gedempt, inritten worden aangelegd en taluds aangepast. De bouw- en aanlegwerkzaamheden vinden in principe bij daglicht plaats.

3 Toetsingskader

Het toetsingskader voor mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden wordt gevormd door eisen die de Flora- en faunawet stelt. De Flora- en faunawet beschermt vrijwel alle inheemse vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen, een aantal plantensoorten, een beperkt aantal insecten en enkele weekdieren. Zeker is dat op en in de nabijheid van het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en overige beschermde soorten middels deze wet beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te veront-
rusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 tot en met 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. Daarnaast zijn vogels in een aparte categorie ondergebracht.

Tabel 3.1 Indeling van beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).

tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten gedurende deze periode wordt in principe geen ontheffing verleend.

4 Natuurwaarden plangebied

4.1 Onderzoek

Het havengebied Vlissingen-Oost, inclusief de leidingstrook, is in opdracht van Zeeland Seaports 2007 voor het eerst integraal onderzocht tijdens een inventarisatie van alle aanwezige beschermde en kwalificerende soorten op de braakliggende terreinen (Grontmij 2008). Alle havengebieden, inclusief het plangebied, zijn opnieuw op natuurwaarden onderzocht in het kader van de daaropvolgende monitoringsronden van planten en dieren uitgevoerd in 2009 en 2011 (Grontmij 2012). Op 1 maart 2015 is de laatste monitoringsronde, gestart op 1 maart 2014, afgerond. Het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Ook het plangebied is in dat jaar opnieuw op natuurwaarden onderzocht. De verzamelde gegevens zijn voor deze beoordeling gebruikt (Grontmij 2015).

Figuur 2. Begrenzing Onderzoeksgebied Monitoring 2014 - 2015

Een overzicht van de tijdens de ecologische monitoring gevonden en voor het plangebied relevante bijzondere en beschermde soorten is weergegeven in bijlage 1.

De volgende beschermde en bijzondere planten- en diersoorten zijn in het plangebied en de directe omgeving daarvan aanwezig of te verwachten.

4.2 *Broedvogels*

Het merendeel van de broedvogels aanwezig in de leidingstrook bevindt zich in de struwelen en houtwallen langs de Sloeweg, de bospercelen rond de Akkerweg en de rietkragen rondom het restant van de Sloekreek. Op de akkers zelf wordt gebroed door enkele paren van de veldleeuw-
werik, de kievit en de scholekster. Het gaat in het plangebied alleen om algemene soorten. In de houtwallen langs de Sloeweg broeden echter ook twee buizerdparen, en in het riet rondom het restant van de Sloekreek broedt een bruine kiekendief. Beide soorten zijn van de aanwezige beplanting en de rietkraag afhankelijk voor hun nestgelegenheid. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van hun jachtgebied: door het intensieve agrarisch grondgebruik zijn hier geen of weinig geschikte prooidieren aanwezig. Bovendien worden de percelen doorsneden door een hoogspanningsleiding en ligt er een veel gebruikt fietspad langs. Zowel de kiekendieven als de buizerds jagen voornamelijk op de braakliggende, uitgeefbare terreinen van Zeeland Seaports in de haven en in de noordoostelijk van Nieuwdorp gelegen grootschalige natuur-, akker- en weidegebieden.

4.3 *Zoogdieren*

In de gehele leidingstrook zijn algemene zoogdiersoorten waargenomen als ree, haas, konijn, mol en egel. Het voorkomen van de vos is waarschijnlijk. De meeste waarnemingen komen van

het talud van de dijk langs het fietspad en uit de bospercelen. Op de akkers zijn alleen hazen gezien. Zeker is dat algemene muizensoorten voorkomen. Strikt beschermde muizensoorten zijn in 2014 en de jaren daarvoor niet aangetroffen. Zij zijn evenmin te verwachten, omdat geschikt leefgebied ontbreekt (waterspitsmuis) of omdat de soort in de zeer ruime omgeving niet voorkomt (noordse woelmuis). Van 2015 is uit de omgeving van het plangebied de vondst van één dood, waarschijnlijk zwervend, exemplaar van de waterspitsmuis bekend (bron: Waarneming.nl). Zeker is dat vleermuizen van de leidingstrook gebruik maken. In 2014 zijn hier jagende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Zij jagen direct onderlangs de dijk, boven het fietspad en langs de bospercelen. Binnen de plangrenzen ontbreken geschikte verblijfplaatsen geheel, ook in de omringende bomen zijn nooit verblijfplaatsen gevonden.

4.4 *Planten*

Van de akkers waarop het park aangelegd wordt zijn geen bijzondere of beschermde planten bekend, zij zijn hier door het intensief agrarisch grondgebruik ook niet te verwachten. Van het havengebied is het voorkomen van de beschermde zeedistel, wespenorchis en de bijenorchis bekend. Deze soorten komen niet in de leidingstrook voor. Hier zijn wel twee plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Het gaat om de lathyruswikke en de kattendoorn. Van deze soorten groeit een enkel exemplaar in het talud langs het fietspad (lathyruswikke) en langs de rand van een bosstrook langs een akker (kattendoorn), net buiten het plangebied.

4.5 *Overige soortgroepen*

Andere beschermde soorten dan de hiervoor genoemde zijn in het plangebied niet te verwachten. In 2014 zijn in het havengebied geen exemplaren van algemene amfibieënsoorten aangetroffen, ook in de sloten in en om het werkgebied niet. Dat neemt niet weg dat er incidenteel exemplaren van de groene en bruine kikker, gewone pad of kleine watersalamander kunnen voorkomen. Een geschikt leefgebied ontbreekt binnen plangrenzen echter vrijwel geheel: het water van veel sloten is meer of minder brak en er leeft vis (stekelbaars) in. Dat geldt ook voor de strikt beschermde rugstreeppad. Deze soort kwam in het verleden in het havengebied voor, maar is in 2014 niet meer gevonden. In het havengebied zijn geen geschikte voortplantingswateren meer aanwezig. Rugstreeppadden kunnen echter grote afstanden afleggen: mogelijk kunnen zwervende exemplaren het plangebied vanuit de ruime omgeving nog wel bereiken.

Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor beschermde reptielen, vissen, insecten of weekdieren. Beschermde soorten daaronder komen bovendien ook elders in het Sloegebied en de ruime omgeving daarvan niet voor. Onder de vogelsoorten die de leidingstrook buiten het broedseizoen aan doen zijn geen soorten met een bijzondere, beschermde status.

5 **Effectbeoordeling**

Overige soorten

Uit voorgaande blijkt dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geen algemene en strikt beschermde reptielen, amfibieën, vissen, insecten of weekdieren leven. Met het incidenteel voorkomen van zwervende exemplaren van amfibieënsoorten kan rekening worden gehouden door het nemen van een enkele voorzorgsmaatregel (zie par. 6.2). Zo kan in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden gehandeld.

Broedvogels

Binnen de plangrenzen zijn uitsluitend algemene vogelsoorten te verwachten. Door tijdig, ruim vóór aanvang van de werkzaamheden, voorzorgsmaatregelen te nemen (zie par. 6.2) kan vestiging van broedvogels worden voorkomen en in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden gehandeld. De nesten van de buizerd genieten een jaarrond beschermde status, deze soort van categorie vier uit de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' (RVO, 2012), wordt geacht niet in staat te zijn om zelf een nieuw nest te bouwen. Voor het mogen verwijderen ervan is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Het nest van de bruine kiekendief kent

geen jaarronde bescherming, omdat zij wel in staat zijn om zelf een nieuw nest te bouwen. Omdat de Sloeplas met bijbehorende rietkragen, de bospercelen en de houtwallen geen deel uitmaken van het plangebied en gehandhaafd blijven, is de voorgenomen aanleg van het Solarpark niet van invloed op de broedlocaties van buizerd en bruine kiekendief. Omdat beide soorten voornamelijk buiten de leidingstrook jagen is de realisatie van het Solarpark ook niet van invloed op de functionele leefomgeving. Door het nemen van een enkele preventieve maatregel (par. 6.2) kan verstoring van de nestlocaties tijdens de bouwfase worden voorkomen en wordt in overeenstemming met de Flora- en faunawet gehandeld.

Zoogdieren

In het plangebied komt met hazen alleen een enkele algemene soort voor, alle andere zoogdiersoorten leven in de bermen, houtwallen, rietkragen en bospercelen daaromheen. Op het voorkomen van hazen is de algemene vrijstellingsregeling voor ruimtelijk ingrepen van toepassing. Omdat de genoemde landschapselementen gehandhaafd blijven is de bouw van het Solarpark niet van invloed op het voorkomen van de overige algemene zoogdiersoorten. Rust- en voortplantingsplaatsen voor vleermuizen ontbreken in het plangebied, ook enige invloed op het functioneel leefgebied van die soortgroep kan bij voorbaat en geheel worden uitgesloten: de dijklichamen, bermen en bomen die zij tijdens de migratie en jacht gebruiken worden door het project niet structureel beïnvloedt. Omdat de bouw en aanleg bij daglicht plaatsvindt geldt dat ook voor de bouwfase. De akkers zijn voor vleermuizen vanwege het open karakter en het ontbreken van prooidieren (insecten) niet van belang en de bosranden en rietkragen worden s' nachts niet verstoord.

Bijzondere en beschermde planten

Beschermde planten komen binnen de plangrenzen in het geheel niet voor en zijn er vanwege het huidige agrarisch grondgebruik ook niet te verwachten. De twee aangetroffen bijzondere plantensoorten van de Rode Lijst kennen geen wettelijk beschermde status. Zij groeien bovendien buiten de plangrenzen, door het nemen van een voorzorgsmaatregel wordt hun standplaats niet verstoord. Het voornemen is dan ook niet van invloed op beschermde of bijzondere plantensoorten.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Conclusie

De realisatie van het Solarpark in de leidingstrook rondom het havengebied Vlissingen-Oost heeft geen wezenlijke invloed op aanwezige bijzondere en beschermde soorten. De aanleg, bouw en het gebruik daarvan kan in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden uitgevoerd als enkele passende voorzorgsmaatregelen worden genomen. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is in dat geval niet aan de orde.

6.2 Aanbevelingen

De aanleg, bouw en het gebruik van het Solarpark kunnen in overeenstemming met de vereisten uit de Flora- en faunawet worden uitgevoerd door de volgende voorzorgsmaatregelen in acht te nemen en vast te leggen in een Ecologisch Werkprotocol:

Algemene broedvogels:

buiten het broedseizoen werken of tijdige inzet van verjagende middelen om vestiging te voorkomen.

Bijzondere broedvogels:

buiten het broedseizoen werken of instellen en handhaven van een verstoringsvrije zone rondom de broedlocaties van buizerd en bruine kiekendief.

Amfibieën:

Bij het dempen van sloten in één richting werken naar onverstoord blijvende delen
periodieke controle rugstreeppad, voorkomen van het ontstaan van tijdelijke poelen en rustplaat-
sen.

Vleermuizen:

in de actieve periode van vleermuizen (mei – september) uitsluitend bij daglicht werken.

Planten:

markeren en beschermen groeiplaatsen bijzondere soorten.

Verantwoording

Projectnummer : 334792

Referentienummer : SWNL-0181588

Revisie :

Datum : 4 april 2016

Auteur(s) : ing. J.A. van Vliet, adviseur ecologie

E-mail adres : john.vanvliet@sweco.nl

Gecontroleerd door : G.R. Meijer Msc

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. ing. M.G.M. Drosten

Paraaf goedgekeurd :

Bijlage 1

Verspreidingskaarten bijzondere en beschermde soorten

